

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 68g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a
articolelor 53 alin. (3) și 143 alin. (6) din Legea insolvenței nr. 149 din
29 iunie 2012

(momentul validării creanței)

CHIȘINĂU
28 iulie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Cristian Rotaru, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 18 martie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 28 iulie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 53 alin. (3) și 143 alin. (6) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl Valentin Strogoteanu, administrator al SRL „Metropolis City”, în dosarul nr. 2ai-75/2024, pendinte la Curtea de Apel Nord.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dnele judecătore Elena Grumeza, Natalia Costaș și dl judecător Stanislav Grosu de la Curtea de Apel Nord, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Circumstanțele litigiului principal, așa cum au fost formulate de autorul excepției, pot fi rezumate după cum urmează.

4. La 10 mai 2023, *Metropolis City* a depus o cerere introductivă privind intentarea procedurii accelerate de restructurare.

5. Printr-o încheiere din 15 mai 2023, Judecătoria Bălți a intentat procedura accelerată de restructurare în privința *Metropolis City*, a numit administratorul provizoriu, a fixat pentru 29 iunie 2023 ședința de validare a creanțelor și pentru 30 iulie 2023 ședința adunării creditorilor de votare a planului procedurii accelerate de restructurare.

6. La 26 iunie 2023, administratorul insolvenței i-a trimis instanței tabelul creanțelor pentru validarea lor în ședința din 29 iunie 2023.

7. La 27 iunie 2023, societatea „*Reinvest24 OÜ*” a depus o contestație privind neadmiterea creanței sale și a solicitat instanței să-i admită creanța și s-o includă în tabelul definitiv al creanțelor debitorului *Metropolis City* ca o creanță garantată. Printr-o încheiere din 29 iunie 2023, Judecătoria Bălți a dispus amânarea examinării contestației depuse de *Reinvest24 OÜ*.

8. La 30 iunie 2023, dna Natalia Gîrleanu, administrator provizoriu, a solicitat aprobarea hotărârii adunării creditorilor *Metropolis City* din 30 iunie 2023 privind aplicarea planului procedurii accelerate de restructurare față de debitorul *Metropolis City* și numirea sa în calitate de administrator al procesului de insolabilitate.

9. La 5 iulie 2023, *Reinvest24 OÜ* a cerut anularea hotărârii adunării creditorilor *Metropolis City* din 30 iunie 2023.

10. Printr-o hotărâre din 11 iulie 2023, Judecătoria Bălți a respins cererea *Reinvest24 OÜ* privind anularea hotărârii adunării creditorilor și a confirmat planul procedurii accelerate de restructurare. Prin aceeași hotărâre s-a dispus: (i) încetarea procedurii accelerate de restructurare; (ii) trecerea *Metropolis City* la procedura de realizare a planului confirmat; (iii) confirmarea dnei Natalia Gîrleanu în funcția de administrator al insolabilității; (iv) casarea creanțelor creditorilor *Metropolis City* apărute până la intentarea procedurii accelerate de restructurare și neincluse în programul desfășurat de plăți al debitorului și degrevarea acestuia de achitarea acestor creanțe.

11. La 13 iulie 2023, *Reinvest24 OÜ* a contestat cu apel hotărârea instanței de insolabilitate. Printr-o încheiere din 14 mai 2024, Curtea de Apel Bălți a încetat procedura de apel, pentru că cererea de apel a fost formulată de o persoană care nu poate formula astfel de cereri (societatea apelantă nu are statutul de creditor).

12. La 22 mai 2024, *Reinvest24 OÜ* a contestat cu recurs încheierea instanței de apel. Printr-o decizie din 30 octombrie 2024, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul, a casat integral încheierea instanței de apel și a restituit cauza pentru rejudecare.

13. În cadrul examinării cauzei, dl Valentin Strogoteanu, administrator al *Metropolis City*, a ridicat, în interesele *Metropolis City*, excepția de neconstituționalitate a articolelor 53 alin. (3) și 143 alin. (6) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

14. Printr-o încheiere din 11 martie 2025, Curtea de Apel Bălți a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

15. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16 Egalitatea

„[...]”

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.”

Articolul 120 Caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărâri judecătorești definitive

„Este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărâri judecătorești definitive.”

16. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 53

Reprezentarea drepturilor creditorilor

„[...]

(3) Îndreptătit să participe la procedurile de insolvabilitate este acel creditor care a formulat și căruia i s-a validat, total sau parțial, o cerere de înaintare a creanței prin includere în tabelul definitiv al creanțelor și care are dreptul de a participa și de a vota la adunarea creditorilor, inclusiv asupra unui plan de restructurare, de a fi desemnat în calitate de membru al comitetului creditorilor, de a participa la distribuțiile de fonduri rezultate din restructurarea debitorului sau din lichidarea masei debitoare, de a fi informat sau notificat cu privire la desfășurarea procedurilor și de a participa la orice altă procedură reglementată de prezenta lege.”

Articolul 143 Tabelele creanțelor

„[...]

(6) O creanță acceptată și inclusă de administratorul insolvabilității/ lichidator în tabelul definitiv al creanțelor se consideră validată dacă, cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de ședința de validare, nu a fost contestată de debitor sau de un creditor ori dacă contestația ridicată a fost înlăturată. Contestația debitorului nu se opune validării creanțe.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

17. Autorul excepției pretinde că dispozițiile atacate nu întrunesc exigențele calității, clarității, preciziei și previzibilității, fapt care generează confuzie și incertitudine juridică în raporturile juridice reglementate. Prin urmare, normele contestate contravin prevederilor articolului 23 alin. (2) din Constituție.

18. Potrivit autorului excepției, în procesul de insolvabilitate, dreptul de creanță validată capătă valoarea unui bun ca parte integrantă a patrimoniului creditorului prin consemnarea judecătorului în tabelul creanțelor, spre deosebire de o creanță considerată ca fiind validată și care este acceptată doar de către administratorul insolvabilității. Faptul că legislatorul nu face distincție între „creanțele validate” de către instanța de insolvabilitate și cele care „sunt considerate a fi validate” constituie o neconcordanță în măsură să îngreudească dreptul la un proces echitabil în ansamblu.

19. Autorul excepției mai afirmă că textele contestate nu stabilesc în mod cert momentul validării creanțelor. Din perspectiva autorului, în situația în care legea operează cu noțiuni abstracte, acest lucru poate da naștere arbitrariului atât din partea participanților la procesul de insolvabilitate, cât și din partea instanțelor de judecată în procesul de interpretare și de aplicare a prevederilor legale. Astfel, autorul excepției susține că mecanismul de validare a creanței în temeiul articolelor 53 alin. (3) și 143 alin. (6) din Legea

insolvabilității este neconstituțional și încalcă atât dreptul de proprietate, cât și principiul securității raporturilor juridice.

20. Autorul excepției susține că dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 7, 16 alin. (2), 20, 23 alin. (2), 26, 46 alin. (2), 54 și 120 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

21. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

22. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolvabilității, ține de competența Curții Constituționale.

23. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte în proces. Astfel, Curtea constată că excepția este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

24. Obiecte ale excepției de neconstituționalitate sunt articolele 53 alin. (3) și 143 alin. (6) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012. După cum rezultă din sesizare, unul dintre obiectele cauzei de insolvabilitate vizează contestația depusă de *Reinvest24 OÜ* în privința creanței care nu a fost admisă în tabelul definitiv al creanțelor. Prin urmare, Curtea admite că normele contestate ar putea fi aplicate la examinarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Curtea constată că articolul 143 alin. (6) din Legea insolvabilității a constituit anterior obiect al controlului de constituționalitate din perspectiva altor critici de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 62 din 25 aprilie 2019, DCC nr. 34 din 23 martie 2020 și DCC nr. 153 din 14 noiembrie 2023), iar articolul 53 alin. (3) din Legea insolvabilității nu a făcut obiectul controlului de constituționalitate.

25. Curtea reține că autorul sesizării a menționat incidența articolelor 7 (*Constituția, Lege Supremă*), 16 (*egalitatea*), 20 (*accesul la justiție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 26 (*dreptul la apărare*), 46 (*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) și 120 (*caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărâri judecătorești definitive*) din Constituție.

26. Curtea a notat în jurisprudența sa că articolul 7 din Constituție comportă un caracter general și reprezintă un imperativ care stă la baza oricăror reglementări. Această normă nu poate fi invocată separat, ci numai în coroborare cu o altă prevedere din Constituție, care trebuie să fie aplicabilă (DCC nr. 97 din 10 august 2023, § 22; DCC nr. 9 din 5 martie 2024 § 26).

27. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că articolele 16, 23 și 54 din Constituție nu pot fi invocate de sine stătător. Pentru a fi incidente, autorul trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Abia în cadrul analizei caracterului justificat al ingerinței, Curtea poate aplica prevederile acestor articole (a se vedea DCC nr. 90 din 25 iulie 2023, § 19).

28. Referitor la incidența articolului 20 din Constituție, Curtea reține că normele contestate îndreptătesc participarea la procedurile de insolabilitate a oricărei persoane care are calitatea de creditor, adică, căreia i s-a validat total sau parțial o cerere de înaintare a creanței și a fost inclusă în tabelul definitiv al creanțelor (articolul 53 alin. (3) din Lege). La rândul său, o creanță se consideră validată dacă a fost inclusă în tabelul definitiv al creanțelor de către administratorul insolabilității/ lichidator și, fie nu a fost contestată, fie că contestația formulată de creditori și debitori a fost respinsă de către instanța de insolabilitate (articolul 143 alin. (6) din Lege). Aceste norme permit includerea în tabelul definitiv al creanțelor doar a unei creanțe reale și care se demonstrează prin materialele dosarului. Oricare participant la procesul de insolabilitate (debitor, creditor, administratorul insolabilității/lichidatorul) care se consideră nedreptățit poate contesta și prezenta instanței de insolabilitate probe care demonstrează mărimea reală a creanței, iar aceasta din urmă este ținută prin act judecătoresc să motiveze mărimea creanței pe care o admite/acceptă.

29. Având în vedere poziția procesuală a autorului sesizării în cauza în care a fost ridicată excepția (debitor aflat în procedura accelerată de restructurare), Curtea reține că Legea insolabilității îi asigură debitorului și administratorului insolabilității să fie audiați și să probeze existența/inexistența creanței (articolele 143 alin. (7) și 144 alineatele (1) și (2)). Instanța de insolabilitate are obligația de a examina sub toate aspectele, complet și obiectiv, verificând legalitatea și temeinicia acestei cereri (articolul 144 alin. (3)), iar încheierea de admitere sau de respingere a contestației adoptată de instanța de insolabilitate poate fi contestată cu recurs (articolul 144 alin. (9)). În procesul examinării contestațiilor, contestatorul și/sau creditorul a cărui creanță a fost contestată, precum și administratorul sau alte persoane au dreptul să prezinte orice probe și își pot exercita toate drepturile ca părți în proces, conform Codului de procedură civilă. Prin urmare, Curtea nu reține incidența articolului 20 din Constituție.

30. Referitor la incidența articolului 26 din Constituție, Curtea reține că autorul excepției nu a motivat în ce măsură prevederile contestate afectează norma constituțională menționată. Curtea subliniază că simpla enumerare a unor articole din Constituție, precum și citarea unor considerente din jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului în lipsa unei argumentări proprii nu reprezintă critici veritabile de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 114 din 26 septembrie 2023, § 16).

31. Cât privește criticile autorului care reclamă o pretinsă imprevizibilitate a mecanismului de validare a creanței și care ar fi contrară articolului 46 din Constituție, Curtea nu le poate reține atât timp cât Legea insolabilității stabilește repere suficiente și clare pentru determinarea momentului de validare a creanțelor acceptate și incluse în tabelul definitiv al creanțelor de administratorul insolabilității/lichidator, și anume (i) dacă cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de ședința de validare, creanța nu a fost contestată de debitor sau de un creditor ori (ii) dacă contestația ridicată a fost înlăturată (articolul 143 alin. (6) din Legea insolabilității). Din acest motiv, Curtea nu poate reține incidența articolului 46 din Constituție.

32. În acest context, Curtea reiterează că nu analizează cazuri concrete și chestiuni de interpretare și de aplicare a legii, dar poate efectua doar un control abstract al constituționalității legii contestate (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 181 din 14 decembrie 2023, § 26). De altfel, chestiunile legate de interpretarea și de aplicarea legii nu țin de competența Curții Constituționale. Această competență le revine, prin definiție, instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 172 din 7 decembrie 2023, § 22).

33. Referitor la incidența articolului 120 din Constituție, Curtea nu poate identifica nicio normă legală indicată de autorul excepției care ar submina principiul obligativității respectării sentințelor și a altor hotărâri judecătorești definitive.

34. Curtea reține că autorul excepției prin critica articolelor 53 alin. (3) și 143 alin. (6) din Legea insolvențării, de fapt, își exprimă dezacordul cu motivarea făcută în decizia instanței de recurs prin care cauza a fost remisă la rejudecare. Curtea notează că deține competența de a verifica concordanța dintre normele constituționale cu cele infraconstituționale contestate, dar nu și modul în care instanțele de judecată interpretează și aplică normele infraconstituționale. Curtea Supremă de Justiție are prerogativa de a înfăptui justiția (a se vedea articolul 114 și 115 alin. (1) din Constituție) și, implicit, de a asigura interpretarea și aplicarea uniformă a legislației în sistemul de justiție (a se vedea articolul 2 alin. (2) din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție).

35. Pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2), (3) lit. d) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea nr. 68g/2025 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 53 alin. (3) și 143 alin. (6) din Legea insolvențării nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl Valentin Strogoteanu, administrator al SRL „Metropolis City”, în dosarul nr. 2ai-75/2024, pendinte la Curtea de Apel Nord.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 28 iulie 2025
DCC nr. 93
Dosarul nr. 68g/2025